

SOCIETATEA ÎN COMANDITĂ - PARALELĂ ȘI ANALIZĂ COMPARATIVĂ: REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA

Cristina BOBOC^{1*}, Alexandrina STRATAN¹

¹Departamentul Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului, Grupa Dp 2106, Facultatea Construcții, Geodezie și Cadastru, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova^{1,2}

*Autorul corespondent: Boboc Cristina, e-mail: bobocristina38@gmail.com

Coordonator științific: Ina BOSTAN, conf. univ., dr., Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: Societățile de persoane reprezintă un pilon al dreptului afacerilor în general atât și în dezvoltarea economică în special ce ține de țara noastră la fel și în afara hotarelor ei. Luând în considerație diversele opinii ale doctrinarilor, s-a marcat conceptul, că societatea în comandită presupune asocierea a două categorii de asociați, ce își asumă o răspundere diferită pentru obligațiile sociale. Societatea în comandită are la bază încrederea reciprocă între asociați, ce contribuie prin punerea bunurilor în scopul evoluării în cadrul unei activități comerciale pentru obținerea beneficiilor. Timp în care asociații împart beneficiile, răspund pentru obligațiile lor sociale în dependență de caz, solidar și nelimitat pentru comanditați sau în limita aportului lor în privința comanditarilor.

Cuvinte-cheie: Societate, Asociați, Economie, Activitate Comercială, Aport, Beneficii.

Introducere

Prin prezentul articolul dorim să aducem la cunoștința celor interesați rolul și caracteristicile principale ale societății în comandită din Republica Moldova. Având în vedere creșterea necesităților economice și sociale, a luat naștere ideea colaborării între mai mulți întreprinzători, pentru executarea unor activități economice de proporții. Prin prisma dreptului, această percepție a fost exprimată prin intermediul conceptului „societate comercială”. Astfel că în prezentul demers științific, vom viza o formă de societate comercială, și anume societatea în comandită. În aceeași ordine de idei, vor fi analizate istoricul apariției societății în comandită, definiția comparativă oferită de legislația civilă a Republicii Moldova și la fel în cadrul legislației civile din România, modul de constituire a societății și modul de funcționare a acesteia. Astfel, obiectivul actualei lucrări este bazat pe cercetarea multiaspectuală din perspectiva doctrinei și a legislației Republicii Moldova, comparativ cu România.

Istoricul apariției societății în comandită

Doctrinarii Vladislav Rusu și Ghenadie Focșa consideră că, „societatea în comandită provine dintr-un contract, care se contracta în perioada Evului Mediu, în sfera comerțului nautic” [1, p.99]. Contractul dat, era cunoscut sub denumirea de „*commenda*”, avându-și proviniența din italiană „*accomendare*”, ce semnifică a încrede cuiva [1, p. 99]. Cu ajutorul acestui contract, persoana numită *commendator* preda un anumit volum de produse sau o sursă de capital cu valoare bănească unui comerciant, fie unui proprietar de corăbii denumit „*tractator*”, cu scopul de a comercializa cu țări străine [1, p.99]. Această finanțare nu avea aspectul unei îndatoriri, pentru că părțile stabileau, ca câștigurile și pierderile să se împartă în proporția stabilită [1, p.100]. Comerciantul era persoana prin intermediul căruia se desfășura comerțul, acesta mai era cunoscut și sub numele de „*comanditat*” [1, p.100].

Legislația țării noastre stabilește instituția societății în comandită prin intermediul art. 271 Codul civil al R. M. , aceasta reprezintă: „ societate comercială în cadrul căreia împreună cu membrii ce practică activitate de întreprinzător și poartă răspunderea solidară nelimitată în numele societății pentru obligațiile ei (comanditați) cu existența unuia sau a mai multor asociați – finanțatori ce nu colaborează în calitatea de întreprinzător în cadrul societății ce îndură, în capacitatea depunerii aportului său, riscul de pierderi rezultate din activitatea întreprinderii” [5].

Spre deosebire de legislația R.M, conform opiniilor doctrinarilor români, noțiunea de societate în comandită „este definită ca fiind o societate formată prin gruparea ce are la bază încrederea deplină a unui număr de două sau mai multe persoane, ce contribuie împreună cu anumite bunuri, pentru desfășurarea unei activități comerciale, cu obiectivul de a împărți beneficiile, răspund obligațiilor sociale, în dependență de caz, absolut și unit (asociații comanditați) ori în delimitarea aportului acestora (asociații comanditari)” [2].

Din definiție deducem următoarele trăsături referitoare la societatea în comandită [3,p.87]:

- a) Alianța de întemeiază pe întreaga credință a asociaților comanditați și cei comanditari. Societatea în comandită reprezintă o grupare „*intuitu personae*” [3,p.87];
- b) Societatea în comandită are în structura sa două categorii de asociați, ce răspund diferit pentru obligațiile sociale: asociații comanditați și asociați comanditari [3,p.87].

Constituirea și funcționarea societății în comandită

Potrivit doctrinarului Rusu Vladislav, „*Societatea în comandită se constituie în conformitate cu prevederile generale ale Codului civil al Republicii Moldova pentru înființarea unei societăți comerciale*” [1, p.101]. Prin urmare, principalul act juridic care stă la baza înființării și funcționării unei societăți în comandită este actul constitutiv întocmit în conformitate cu regulile art. 272 din Codul civil al Republicii Moldova, respectiv trebuie specificat : [3, p.88]:

- Suma și aportul vărsat în bani sau în natură al societății și modalitatea de predare a aporturilor [3, p.88];
- Dimensiunea și tipul schimbării în participarea fiecărui partener la capitalul social [3, p.88];
- Responsabilitatea comanditaților pentru neasumarea și neîndeplinirea obligațiilor de vărsare a aporturilor [3, p.88];
- Mărimea comună al contribuțiilor predate de comanditați [3, p.88];
- Procedul de implementare a hotărârilor de către asociați [3, p.88];
- Procedura de admitere a noilor asociați [3, p.88];
- Motive și proceduri pentru demisia și expulzarea asociatului [3, p.88].

Codul civil al Republicii Moldova nu are norme specifice care să precizeze numărul minim și maxim de asociați care pot constitui o societate în comandită, dar acest lucru poate fi derivat implicit din prevederile art. 271(4) Cod Civil al R.M [5]. Potrivit prevederilor Codului civil al R.M, „dispozițiile referitoare la societățile în comandită se aplică societăților în comandită, cu excepția cazului în care prezentul Cod conține dispoziții referitoare la societățile în comandită” [5]. Prin urmare, potrivit prevederilor art. 256 alin. (2) Cod civil R.M „numărul de acționari trebuie să fie persoane fizice sau juridice, nu mai mic de 2 și nu mai mare de 20” [5]. Persoanele fizice sau juridice pot deveni acționari la o societate comercială numai în nume colectiv [5].

La nivelul legislației române, Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale prevede art. 5 alin (1) „O societate de grup desemnată sau societate în comandită se înființează prin act constitutiv” [6]. Prin prisma art. 5 alin. (3) Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale „Actul constitutiv poate fi întocmit sub forma unui singur document denumit act de asociere” [6].

În urma cercetării minuțioase a legislației Republicii Moldova și a României, putem prezuma că, în conformitate cu ambele prevederi, societatea în comandită se constituie în baza actului constitutiv, adică contractul de societate.

În ceea ce privește funcționarea societății în comandită putem observa că nu se deosebește esențial de celelalte forme societare. Codul Civil al R.M prevede în art. 273 alin. (1) că „*conducerea societății în comandită se exercită de către comanditați*” [5]. Alin. (2) al aceluiași articol, stipulează că, „*Comanditații nu au posibilitatea de a participa la gestionarea și administrarea societății în comandită, de a reprezenta societatea în comandită fără procură și de a se opune, în limite normale, acțiunilor comanditarilor în legătură cu gestionarea sau reprezentarea. Consimțământul tuturor angajaților este necesar atunci când comportamentul depășește limitele activității normale*” [5].

În literatura de specialitate, majoritatea doctinarilor menționează că „*administrarea societății în comandită, va fi încredințată asociaților comanditați*” [3, p.202]. Înlăturarea asociaților comanditari de la administrarea societății are drept scop apărarea intereselor părților [3, p.202]. „*Actul de constituire a unei societăți nu poate fi semnat de un asociat cu răspundere limitată care are răspundere limitată, ci este realizat de un asociat cu răspundere limitată care are răspundere nelimitată și răspundere solidară*” [3, p.202].

Vizând prevederile din Codul Civil al României „*asociații comanditați au dreptul exclusiv de a participa la administrarea societății în comandită, datorită existenței răspunderii lor personale și solidară pentru datoriile sociale*” [7]. „*În schimb, asociații comanditari, fiind furnizori de fonduri în scopul obținerii de beneficii și având răspunderea limitată la aportul subscris la capitalul social, nu pot avea drepturi care să excedă controlul asupra societății, ei participând cu excepția prevăzută în art. 89 alin. (1) Cod Civil al României*” [7].

În aceeași ordine de idei, raportându-ne la prevederile ambelor Coduri Civile, putem conchide că, funcționarea societății în comandită depinde atât de comanditați cât și de asociații comanditați, rolul lor fiind împărțit în această forma societară.

Concluzii:

Dacă este să facem o analiză a ceea ce s-a expus supra, luând în considerație și legislația civilă ce reglementează această formă societară concluzionăm, că societatea în comandită este singura societate comercială ce are două tipuri de membri asociați și anume: comanditari și comanditați, asociați ce au drepturi și obligații specifice vis-a-vis de societate. În aceeași ordine de idei, putem determina avantajele societății în comandită, și anume: organizarea simplă în cadrul căreia nu sunt limitări în ceea ce privește mărginirea minimă a capitalului social. Dezavantajul l-ar constitui faptul că, comanditarii se implică doar în ceea ce vizează câștigurile nu și la însăși orientarea societății. Anume din motivul dat, legislația anumitor țări ocolește să reglementeze această structură de societate, țări cum ar fi: Norvegia, Suedia, Grecia, însă societatea în comandită continuă să fie reglementată în țările înalt dezvoltate, Germania, Spania etc.

Mulțumiri: Dorim să aducem sincere mulțumiri coordonatorului dr.conf.univ., Ina Bostan. Grație străduinței și îndeletnicirii acestei coordonatoare am reușit să elaborăm prezentul articol.

Referințe:

1. RUSU, V., FOCȘA, G. Curs de drept comercial. Academia. De Studii Economice. Din Moldova. - Chișinău, : "Bons Offices" S.R.L., 2007
2. CĂRPENARU, S. D, Drept comercial român. - București :Ed. ALL BECK, 2000
3. ARDELEAN, G. Curs universitar/Drept comercial : Curs universitar / Grigore Ardelean ; Academia <<Ștefan cel Mare>>. Ed. Rev. - Chișinău : S. n., 2017 (Tipogr. <<Adriga- Vis>>)
4. CIOBANU, N. Dreptul afacerilor: Curs universitar / Natalia Ciobanu ; Academia de Studii Economice a Moldovei, Catedra Drept Privat. - Chișinău : CEP USM, 2014
5. Codul Civil al Republicii Moldova, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.66-75 din 01.03.2019 art.132 Publicat : 01-03-2019 în Monitorul Oficial [online] [accesat 05.03.2023]. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120080&lang=ro
6. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, în Monitorul Oficial al României nr. 1066 din 17 noiembrie 2004 Republicat: 17-11-2004 în Monitorul Oficial [online] [accesat 05.03.2023]. Disponibil: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/56732>
7. Codul Civil al României, în Monitorul Oficial al României din 17 iulie 2009 Publicat:17-07-2009 în Monitorul Oficial [online] [accesat 05.03.2023]. Disponibil: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175630>